

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Boronkai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Boronkai Zsolt ügyvéd 7625 Pécs, Vértanúk útja 2.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Galbavy Magdolna ügyvéd (7633 Pécs, Hajnóczy út 5/B.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2009. március 9. napján kelt 11.P.20.299/2008/31. számú ítélete ellen az alperes által 33. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperest terhelő, felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 2.400.000 (kettőmillió-négyszázezer) forintra, a kártérítési járadék hátralékos összegét 1.329.928 (egymillió-háromszázhuszonkilencezer-kilencszázhuszonnyolc) forintra és annak az elsőfokú ítélet szerinti kamataira, míg a folyamatosan fizetendő kártérítési járadékot havi 22.834 (huszonkettőezer-nyolcszázharmincnég) forintra leszállítja.

Az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét összesen 408.300 (négy száznyolcezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 40.100 (negyvenezer-egyszáz) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 62.670 (hatvankettőezer-hatszázhetven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 40.100 (negyvenezer-egyszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

2004. január 31-én a felperes hajnalban ittas állapotban tért haza, majd a feleségével és hozzátartozóival vitatkozni, veszekedni kezdett. P.Zs., a felperes testvére rendőri segítséget kért. A bejelentés alapján K.B. és V.M.K. járőrök érkeztek a helyszínre, majd a felperes indulatos, erőszakos magatartását észlelve erősítést kértek. Ezt követően több autóval, összesen 11 rendőr érkezett a helyszínre. A felperes lecsillapítására irányuló felszólításuk eredménytelensége miatt az intézkedő rendőrök először gázsprayt alkalmaztak, erre a felperes hátrálni és menekülni kezdett, a rendőrök felszólítására azonban nem állt meg. Ezt követően L.I. és V.M. rendőrrjárőrök gumibottal a felperes hátára és jobb felkarjára több ütést mértek, amelynek hatására a felperes megtorpant, majd miután ellenállása még mindig nem tört meg, Cs.A. és K.B. rendőrök a ház bejárata előtti lépcsők előtt lévő járdára döntötték, melynek során az egyik lépcsőfok élébe a fejét beütötte, ez a fejseb intenzíven vérezni kezdett. Az ellenszegülő felperest ezután két járőr hason fekvő helyzetbe kényszerítette és egy-egy karját megragadva, a közben érkező rendőr járőrök segítségével, karját hátrafeszítve megbilincseltek.

A kényszerintézkedések alkalmazása során a felperes jobb kezének orsócsontfejecse berepedt, könyöke kificamodott, a singcsont coronaryvándája letört, a hajas fejbőrön a homlokvarrat vetületén a bal oldalon 4 cm-es repesztett sebzés keletkezett, jobb oldalon a lapockatövisnek megfelelően a jobb kulcsont és a lapocka vállkulcs közötti ízületénél, a jobb felkar középső harmadában, hátul a jobb felkar könyöktájú végének külső vetületében hámoshorzsolódás jött létre, a hátán számos vonalas hámoshorzsolás keletkezett, mindkét csuklóján körkörös vonalas besüppedés volt látható. Nyomásérzékeny vált a jobb kéz IV. ujja végpercének izülete és körömpere.

A felperes állapota maradandó fogyatékoság hátrahagyásával gyógyult, jobb felső végtagja 25 %-os munkaképességgel jellemezhető, amely a jobb oldali könyökizület összetett törése utáni mozgáskorlátozottságból, tartóssá vált izületi fájdalommaságból és jobb felső végtag terhelhetőségének meggyengüléséből adódik. Állapotában javulás nem várható, állapotrosszabbodás kialakulhat a jobb könyökizület kopásos folyamatainak felgyorsulása esetén.

A Baranya Megyei Bíróság a 7.B.296/2005/13. számú ítéletével K.B-t, V.M. és L.I. alperesi alkalmazottakat 1 rb. társtettesként elkövetett, maradandó fogyatékoságot okozó, súlyos testi sértés büntettének vádja alól felmentette. A Pécsi Ítéltábla a 2006. február 21-én kelt Pf.I.29/2006/4. számú ítéletével a Baranya Megyei Bíróság elsőfokú ítéletét megváltoztatta, V.M.K. és L.I. vádlottak bűnösségét 1 rb. társtettesként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségében és 1 rb. társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétségében megállapította és velük szemben büntetést szabott ki. Valamennyi vádlott vonatkozásában helybenhagyta az elsőfokú ítéletet abban a részében, amelyben őket a társtettesként elkövetett maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntettének vádja alól felmentette.

A felperes a baleset idején mezőgazdasági őstermelő volt és jelenleg is az. A baleset következtében nem képes mindkét felső végtag funkcióját, izületi mozgását és izomerejét igénylő munkafázisok elvégzésére, tartósan nehezebb tárgyakat nem emelhet, nem cipelhet, a jobb kéz használata több, egyszerű életvitelbeli munkamozzanat, illetve tevékenység során számára problémát okoz. A mezőgazdasági fizikai munkákat a felperes el tudja végezni, de orvosilag ellenjavallt, balesetveszélyes, fájdalmak léphetnek fel, állapotrosszabbodás következhet be. A felperes tulajdonában, illetve használatában álló mezőgazdasági ingatlanok művelése körében a felperes kieső kézi munkájának értéke 2004. januártól 2009. február 28-ig terjedő időre 1.662.409 forint volt, a 2009. márciustól ez havi 28.542 forint.

A felperes módosított keresetében 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, továbbá vagyoni kártérítés címén 2009. március 10-től havi 28.542 forint kártérítési járadék és a káresemény időpontjától számított járadékhátralék, valamint perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetének helyt adva kötelezte az alperest 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2004. január 31-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai, 1.662.409 forint 2004. január 31-től 2009. március 10-ig terjedő időre járó járadékhátralék és annak 2006. szeptember 10-től járó késedelmi kamatai, valamint 2009. március 10-től havi 28.542 forint kártérítési járadék, továbbá 197.012 forint szakértői díj, valamint 334.250 forint + ÁFA ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megfizetésére.

Megállapította a jogerős büntető ítélet alapján, hogy az alperes alkalmazottai bűncselekményt megvalósító jogellenes magatartást tanúsítottak, magatartásukkal megsértették az Rtv.15.§-ának (1) bekezdésében megfogalmazott arányosság követelményét az egyébként jogszerűen alkalmazott gumibot használata során. Megállapította azt is, hogy a felperes maradandó fogyatékoságot eredményező sérülései a földre vitelt követő bilincselés közben keletkeztek, amely vonatkozásában az ellenük emelt vád aló a büntető bíróság a vádlottakat jogerősen felmentette. Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi orvos-szakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy a földre vitt felperes a hátrabilincseléskor olyan jellegű mozdulatot nem tudott tenni önerőből, amely könyökcícamot, singcsont nyúlvány törést, jobb orsócsontfejecsk törést tudott volna okozni, kizárta ezért azt, hogy a felperes bárminemű védekező mozdulata közrehatott volna a maradandó sérülések kialakulásában, így kármegosztást sem alkalmazott.

A felperest ért vagyoni károk összegét a perben beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői vélemény alapján állapította meg, a lejárt járadék

tekintetében a sérülés bekövetkezésétől az ítélethozatalig terjedő időszakra 1.662.409 forintban, míg 2009. március 10-től havi 28.542 forintban.

A felperest ért nem vagyoni hátrányok csökkentéséhez, illetőleg kiküszöböléséhez szükséges nem vagyoni kártérítés mértékét a keresetnek megfelelően határozta meg.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Hivatkozott arra, hogy a jogerős büntető ítélet az intézkedő rendőrök terhére az indokolatlan és eltúlzott gumibot használatot rótt, a bilincshasználatot azonban nem minősítette jogellenesnek. A maradandó sérülést nem a gumibot jogszerűtlen alkalmazása, hanem a bilincselés okozta, amelynek alkalmazása nem volt jogellenes. Utalt arra, hogy - bár a szakértő szerint a felperes ellenállása, ellenirányú mozdulatai nem hatottak közre a sérülések kialakulásában - a bilincseléshez a felperes magatartása hozzájárult. Hivatkozott arra, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés kockázatát mindenkor a szembehelyezkedő félnek kell viselnie, vitatta ezért marasztalása jogalapját. Másodlagosan, a kárösszeg megállapítása körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes felróható magatartását nem vette figyelembe. Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság a kártérítés jogalapját megalapozottnak tartaná, kérte a kárösszeg megállapításánál a felperes felróható magatartásának figyelembevételét és ennek megfelelően kármegosztás alkalmazását.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

Az alperes Ptk.348. és 349.§-ára, továbbá 339.§-ának (1) bekezdésére alapított kártérítési felelősségének megállapításához bizonyítandó volt a perben az alperesek alkalmazottainak jogellenes magatartása. Ez egyrészt - a gumibot használat aránytalansága tekintetében - a jogerős büntető ítélet alapján, másrészt - a jogszerű bilincshasználat eredményeként bekövetkezett maradandó sérülések vonatkozásában pedig - a károkozásra tekintettel állapítható meg, függetlenül attól, hogy személy szerint a maradandó fogyatékossgot eredményező sérülés okozójával szemben az elkövető kilétének megállapíthatatlansága miatt büntetőjogi felelősségre-vonásra nem került sor.

Mindezekre tekintettel alaptalanul vitatta fellebbezésében az alperes a felperes kártérítési igényének jogalapját.

Téves azonban az elsőfokú ítéletben kifejtett az az álláspont, amely szerint a felperes sérüléseihez csak és kizárólag a bilincselés mozzanata vezetett. A károsodás bekövetkezéséhez vezető és szoros összefüggésben álló okfolyamatot a

másodfokú bíróság álláspontja szerint egységesen kell kezelni. Nem minősül novus actus interveniens-nek, azaz az okozati láncolatot megszakító és új okfolyamatot elindító körülménynek az a tény, amelynek további károsodást eredményező hatásában a károsult már nem hatott közre, ha egyébként felróható magatartásával az egész károkozási processzus elindítója volt. A károsult önhibája kármegosztást - a nem vagyoni károk tekintetében pedig kármérséklést - azaz csökkent védelmet eredményez az egységes kárfolyamat valamennyi mozzanata vonatkozásában akkor is, ha felróható közrehatása egyes kártételekben nem állapítható meg, de magában a károkozásban igen. A káresemény elindítója a felperes agresszív, indulatos, kirívóan közösség- és családellenes, a rendőrökkel szembeni ellenállást tanúsító, garázda magatartása volt. Ez az agresszív, kihívó, ellenállást tanúsító magatartás tette szükségessé a rendőri intézkedés igénybevételét, ez a felperesi magatartás alkalmas volt olyan emberi indulatok kiváltására, amelyek elvezettek a kényszerintézkedések ellenállással szembeni aránytalan - feltűnően durva, sőt brutális - alkalmazására.

A másodfokú bíróság megítélése szerint ezért - egyetértve az alperesi fellebbezésben kifejtettekkel - nem pusztán a bilincselés mozzanata során kifejtett felperesi fizikai ellenállást kell értékelni, hanem a felperesnek a károkozó magatartáshoz vezető agresszív magatartását is, hiszen a felperes volt az okfolyamat elindítója azzal, hogy nem olyan magatartást tanúsított, amely a kár megelőzése érdekében az adott helyzetben általában elvárható lett volna. A felperes magatartása így tehát felróhatóan közrehatott a károsodás bekövetkeztében, a közrehatás mértékét a másodfokú bíróság mérlegeléssel 20 %-ban állapította meg.

A másodfokú bíróság ezért a Ptk.340.§-ának (1) bekezdése alapján a vagyoni károk tekintetében kármegosztást alkalmazott, a nem vagyoni kártérítés összecszerűségének meghatározása körében pedig ugyancsak értékelte a felperesnek a károsodás bekövetkeztében való közrehatását, így az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegét, valamint a lejárt és folyamatos baleseti kártérítési járadék összegét ennek megfelelően leszállította a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

A részben alapos fellebbezés folytán a felperes 80, az alperes 20 %-ban lett pernyertes, ezért a másodfokú bíróság a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján ennek az arálynak megfelelően szállította le az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét és kötelezte a felperest a per tárgyi költségfeljegyzési jogos voltára tekintettel le nem rótt első- és másodfokú illeték viselésére pervesztessége arányában, a 6/1986. (VI.26.)IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján. Ugyancsak a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság a nagyobb részben pervesztés alperest a felperes javára másodfokú perköltség viselésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

P é c s , 2009. szeptember 17.

dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, dr.
Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró